

Kulturdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande över betänkandet ”Konsultation i frågor som rör det samiska folket”, Ds 2017:43, Kulturdepartementet

Sammanfattning

Kulturdepartementet har på remiss översänt promemorian ”Konsultation i frågor som rör det samiska folket” (Ds 2017:43).

Utredningen föreslår att en ny och särskild ordning ska införas för konsultation i frågor av särskild betydelse för samerna.

Skellefteå kommun tillstyrker i stort förslaget. Det är viktigt att de olika lagstiftningarna med koppling till frågor om nationella minoriteter går i takt. En särskild ordning för konsultation med samer kan innebära vissa utmaningar i förhållande till andra grupper med intressen i samma frågor. Det finns ett behov att i högre grad tydliggöra vilka frågor som kan anses omfattas av konsultationsplikten. Effekter för svenska kommuner bör följas upp för att eventuellt kunna göra justeringar.

Kommunens synpunkter och kommentarer utifrån de olika förslagen framgår nedan.

Skellefteå kommuns synpunkter på utredningens förslag

Allmänt

Nedanstående yttrande fokuserar på de punkter och avsnitt där Skellefteå kommun har kommentarer och/eller synpunkter. I övrigt tillstyrker Skellefteå kommun utredningens förslag.

Behov av ny reglering

Utredningen kommer fram till att det finns ett behov av att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa samernas inflytande i frågor som särskilt berör dem. Utredningen gör denna bedömning bl a utifrån

jämförelser med andra länder. Sverige har också bl a i vissa internationella sammanhang fått kritik när det gäller samernas möjligheter till inflytande över sina livsförhållanden. Tidigare modeller för samiskt inflytande anses också vara otillräckliga. En viktig del i sammanhanget är ju att samerna är Sveriges urfolk och 1977 tillerkändes denna ställning av riksdagen.

Skellefteå kommun instämmer i regeringens bedömning att ytterligare åtgärder kan behövas. En viktig aspekt är också att det skapas en ökad kunskap om samernas förhållanden i samhället i stort.

Ny lag

Utredningen föreslår att en särskild konsultationsordning för frågor som rör det samiska folket ska införas och att detta ska regleras i en ny lag. Samråd ska ske i enlighet med den nya lagen och benämnas konsultation.

Skellefteå kommun har inga invändningar mot förslaget, men konstaterar vikten av att olika lagar med betydelse för minoritetspolitiken går i takt med varandra.

Aktörer med konsultationsskyldighet

De aktörer som enligt utredningen ska vara skyldiga att konsultera det samiska folket i frågor som berör dem är regeringen, statliga myndigheter, kommuner och landsting.

Skellefteå kommun tillstyrker förslaget i sig. Det är naturligtvis viktigt att hitta bra former för konsultationen så att frågor kan hanteras på ett rättvist och samtidigt effektivt sätt. Det är naturligtvis också avgörande att de frågor som blir föremål för konsultation är frågor som har särskild betydelse just för samernas del. Skellefteå kommun kan också se vissa utmaningar beträffande hur det ska fungera mot andra grupper i samhället som kan vara berörda av ett beslut, åtminstone till dess att en praxis för hanteringen skapats.

Konsultation med Sametinget

Utredningens förslag innebär att konsultation ska ske med Sametinget som företrädare för det samiska folket. Om en viss samisk organisation eller en sameby berörs ska även dessa konsulteras om det finns skäl. I förslaget ingår också att konsultation ska kunna underlåtas bl a om det finns synnerliga skäl med hänsyn till om ett ärende är brådskande.

Skellefteå kommun har inga direkta invändningar mot förslaget. Däremot är det förstås viktigt att det skapas bra rutiner för konsultationen så att denna fungerar bra hos både kommunen och Sametinget. Ingen part tjänar på att frågor får en onödigt långsam hantering.

Konsultationernas omfattning

Förslaget i utredningen är att konsultation ”ska ske i frågor som kan få särskild betydelse för samerna som folk”.

Skellefteå kommun tillstyrker förslaget men upprepar att det kan finnas utmaningar i formerna för konsultationerna inledningsvis, innan en praxis har skapats, bland annat när det gäller i förhållande till andra grupper som berörs av ett beslut. Utredningen pekar på att frågor inom många olika områden kan vara viktiga för samernas intressen, men det kunde vara önskvärt att det var ännu tydligare vilka frågor som avses.

Annat än samiskt deltagande vid konsultation

Enligt utredningens förslag ska en konsulterande myndighet, som finner det lämpligt, även kunna bjuda in andra myndigheter, andra samiska organisationer eller enskild part till konsultation i ett ärende.

Skellefteå kommun finner det naturligt att denna möjlighet finns och tillstyrker förslaget.

Konsultationsförfarandet

Utredningen konstaterat att en detaljstyrning av konsultationsförfarandet bör undvikas. Istället föreslås regleringar av vissa grunder i konsultationen. Förberedelser ska göras. Genomförandet av konsultationen ska ske i god anda. Dokumentering ska ske. Sametingets etc. samtycke i en fråga ska inte vara nödvändigt för ett besluts giltighet. En underlåten konsultation kan ha negativ inverkan om ett ärende överklagas. Lagen om konsultation ska inte gälla vid höjd beredskap.

Skellefteå kommun tillstyrker förslagen som känns naturliga i sammanhang när det är aktuellt med olika typer av samråd.

Konsekvenser av konsultationsordningen

I promemorian gör utredningen också en bedömning över vilka konsekvenser förslagen har för olika aktörer. När det gäller kommunerna så görs bedömningen att den kommunala självstyrelsen inte påverkas och att de ekonomiska konsekvenserna blir begränsade.

Detta motiveras bland annat med att de flesta kommuner redan har någon form av samråd med bland annat samer.

Skellefteå kommun instämmer i att det redan finns utarbetade former för samråd. Samtidigt innebär det föreslagna konsultationsförfarandet med Sametinget att ett nytt moment tillkommer i vissa frågor och det kan i dagsläget vara svårt att bedöma vilka handläggningssmässiga och ekonomiska konsekvenser dessa förändringar får, t ex för kommuner men även t ex för Sametinget. Det är därför viktigt att följa upp den föreslagna ordningen när större erfarenhet av hur det faktiskt fungerar finns.

Sammanfattande kommentarer

Sammanfattningsvis konstaterar Skellefteå kommun att utredningen tar upp ett antal viktiga frågor och tillstyrker alltså i stort de framförda förslagen. Det är dock viktigt att en förändring enligt utredningens förslag följs upp och utvärderas.

SKELLEFTEÅ KOMMUN

Lorents Burman
Kommunstyrelsens ordförande